

Danva:

Sprøjtegift i stort antal drikkevandsboringer

*Danva - Dansk Vand- og Spildevandsforening har 1. april offentliggjort nyheden: **Sprøjtegift i stort antal drikkevandsboringer**, der er skrevet af foreningens kommunikationschef Karsten Bjørno:*

Landmænd sprøjter deres marker næsten dobbelt så hyppigt som for 15 år siden.

Vandsektorens brancheorganisation, Danva, opfordrer til at give landbruget incitamenter til at nedjustere behandlingshyppigheden.

Grundvandsovervågningen 2014, der er udarbejdet af GEUS på vegne af Naturstyrelsen og netop offentliggjort, viser, at der i 2013 blev fundet rester af sprøjtegift i et stort antal borer hos vandværkerne.

- Grundvandsrapporten viser, at der ikke er sket en positiv udvikling i forhold til året før.

- Samtidig ved vi, at landmændene sprøjter deres marker oftere end tidligere.

- Vi kan derfor frygte, at vi i de kommende år igen vil se en stigning i fundene, hvilket er til fare for grundvandet, siger konsulent i Danva, Claus Vangsgård.

I Grundvandsovervågningen 2014 blev der fundet pesticider i 37 procent af borerne.

I hver tiende af borerne er grænseværdien overskredet, og til stadighed findes der godkendte aktivstoffer. Det gælder blandt andet bentazon og glyphosat. Glyphosat er det mest brugte pesticid i Danmark bedre kendt under handelsnavnet RoundUp.

Behandlingshyppigheden i landbruget faldt igennem 90'erne, til det nåede et lavpunkt i år 2000, hvorefter den begyndte at stige igen frem imod det nuværende niveau, der er steget markant.

- Landmænd sprøjter deres marker næsten dobbelt så ofte i dag, som de gjorde i 2000.

- Hvis vi vil bevare vores rene drikkevand i fremtiden, så skal belastningen reguleres specielt på sårbare arealer, siger Claus Vangsgård.

Et af de områder, der har været størst opmærksomhed omkring, har været udviklingen af fund i det øvre grundvand.

Her har der nu i nogle år været en nedadgående tendens for overskridelser af grænseværdien, mens fundhyppigheden har været stigende. I det dybere beliggende grundvand er der en tendens til stigende værdier for såvel samlet fundprocent som overskridelser af grænseværdien.

Resultaterne bliver af GEUS tolket som et tegn på, at indsatsen mod pesticider er ved at bære frugt, selv om vandforsyningerne ser ud til at få flere problemer, indtil det øvre grundvand er infiltreret til dybere lag.

I forhold til fund af nitrat i grundvandet er der overvejende gode nyheder at hente i Grundvandsovervågningen 2014.

Koncentrationen i det øvre grundvand er nemlig faldende, hvilket afspejler den indsats, der er gjort de seneste 20-25 år.

Der er dog stadig stigende koncentrationer visse steder i det dybe grundvand, hvilket er en konsekvens af tidligere tiders landbrugsdrift, hvorfor det mange steder kan være svært at finde nye magasiner med lavt indhold af nitrat.

- I Danva glæder vi os over, at det kun er få steder, hvor grænseværdien af nitrat er overskredet i borningskontrollen, siger Claus Vangsgård.

Synspunkt:

Vandsektoren vildleder groft

Danvas melding om at danske landmænd nu sprøjter deres marker næsten dobbelt så ofte som i 2000 er vildt overdrevet. Sandheden er snarere 11 - 20 procent.

Er der ingen grænser for, hvor groft en ellers hæderkronet forening af primært offentligt ejede virksomheder, kan og må vildlede den danske befolkning??

Det spørgsmål rejser sig, når man begynder at nærstudere hosstående nyhed, som Danva - Dansk Vand- og Spildevandsforening offentliggjorde 1. april.

Nyhedens melding om, at danske landmænd nu sprøjter næsten dobbelt så ofte som i 2000 vidner om, at Danvas ekspert på området udtaler sig mod bedre vidende.

Alternativt er han så uvidende om de faktiske forhold, at han burde holde sig fra at sprede frygt i befolkningen med oplysninger, der er helt forkerte og samtidig en grov krænkelse af danske landmænd, som arbejder målrettet på at sprøjte så lidt som muligt, når de samtidig skal sikre udbytter og kvaliteter på deres afgrøder.

Danvas medarbejdere baserer deres budskab om dobbelt så hyppig sprøjtning på tal fra Miljøstyrelsens seneste Bekæmpelsesmiddelstatistik, der blev omtalt i Grovvarenyt nr. 3 i år.

Men de overser helt åbenlyst, at BH - behandlingshyppigheden, der er grundlag for deres udsagn, er baseret på salgstal, som netop for 2011, 2012 og 2013 steg voldsomt på grund af de varslede nye afgifter.

Der blev i høj grad købt til lager, og det dokumenteres nu af, at salget af aktivt stof i 2014 næsten er halveret i forhold til 2013. Det fremgår af den statistik, som Dansk Planteværn offentliggjorde kort før påske. Den ses i Grovvarenyt nr. 13.

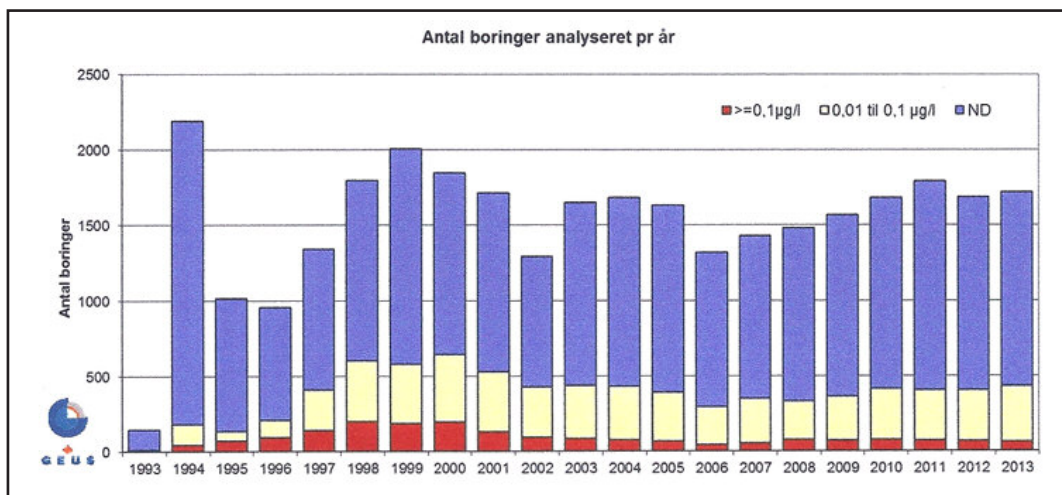
Hvis Danvas medarbejdere havde gjort sig den ulejlighed at nærstudere Bekæmpelsesmiddelstatistik for 2013, ville de have fundet et BH baseret på det reelle forbrug, som landmænd har indberettet fra deres sprøjtejournaler på 2,82 for 2010/11, 2,47 for 2011/12 og 2,49 for 2012/13.

De 2,49 for seneste høstår ligger blot 20 procent over de 2,07, som BH var nede på i 2000 og blot 11 procent over de 2,24, som BH var for de tre år 1999, 2000 og 2001.

Der er således tale om, at danske landmænd i de seneste år har sprøjtet et sted mellem 11 og 20 procent mere, end da BH var lavest... og ikke næsten 100 procent mere, sådan som Danva nu har bildt befolkningen ind med deres nyhed af 1. april, der er blevet gengivet i mange medier.

Det bliver spændende at se, om Danva korrigerer deres fejl.... eller om den får lov til at stå som den skinbarlige sandhed i den offentlige bevidsthed!

Gunner Buck

Analysen for pesticider pr. år i vandværksboringer 1993-2013. Hvert år viser data fra forskellige udtræk fra Jupiter, anvendt i den løbende rapportering. Resultater på indtagniveau er opdelt i tre intervaller efter koncentration: Større eller lig med kvalitetskravet på 0,1 mikrogram pr. liter, rød, mellem 0,01 og 0,1 mikrogram pr. liter, gul, samt ND - under detektionsgrænsen, blå.
Kilde: Figur 42 i rapporten fra GEUS.

77 pct. af fund er forbudte pesticider

30.985 analyser for pesticider og nedbrydningsprodukter fra pesticider i grundvand fra vandværkers borer i årene 1992 - 2013 viser fine resultater af indsatsen for at begrænse pesticider i dansk grundvand. Det viser nyeste rapport fra GEUS.

Ganske vist er der fundet pesticider i grundvandet i 25 pct. af de undersøgte borer i 2013.

Kvalitetskravet på 0,1 mikrogram pr. liter var overskredet i 3,5 pct. af borerne.

Nedbrydningsproduktet BAM udgør fortsat det hyppigst fundne stof med fund i 19 pct. af de undersøgte vandboringer.

BAM er fra nedbrydning af Prefix, der vel også blev brugt til at holde ukrudt væk fra grunde omkring vandværker.

Fra 1992 til 2013 er der analyseret for 171 stoffer i vandværkers borer. 51 af disse er blevet påvist. Heraf er 35 i dag forbudte - inkl. Prefix. 13 er regulerede og tre er godkendte.

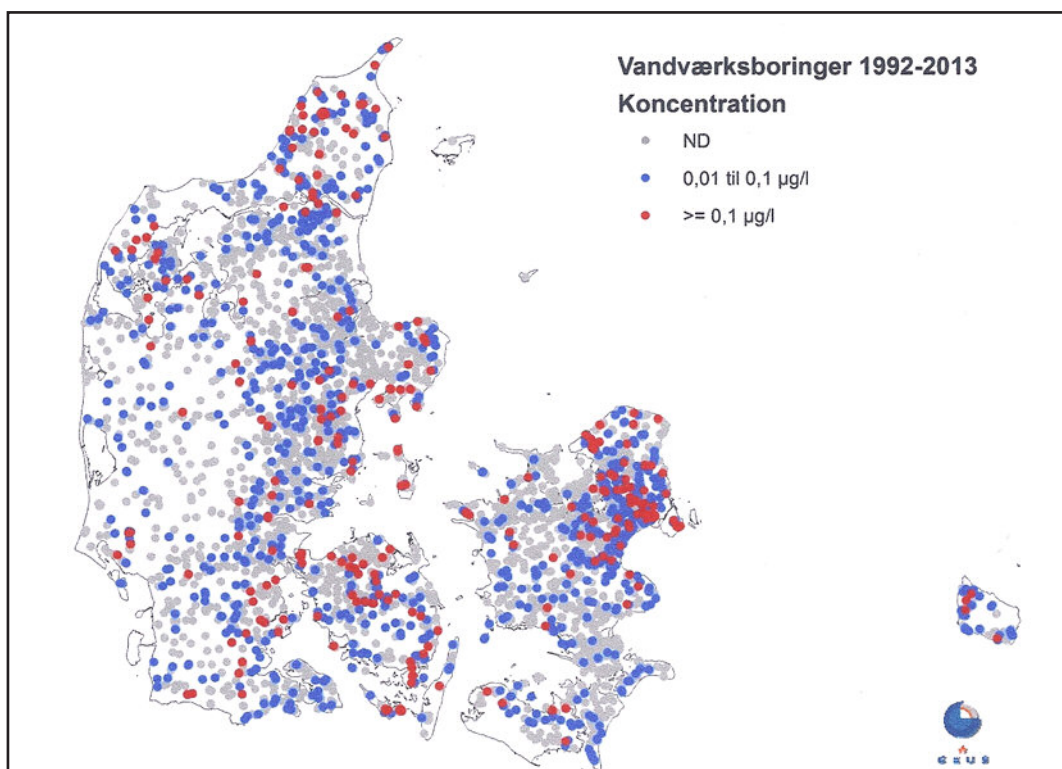
Regulerede pesticider har fået anvendelsen skærpet for at minimere deres forekomst i grundvand. Nogle fund af disse pesticider kan være fra brug før regu-

leringen. Bemærk at overskridelser af kvalitetskravet udgør 0,1 pct. for godkendte stoffer og 1 pct. for de regulerede. I 77 pct. af borer med fund er der tale om forbudte stoffer. De udgør 83 pct. af overskridelserne af kvalitetskravet i borerne.

Kilde: GEUS. Grundvand - Status og udvikling 1989-2013. Rapporten [kan hentes her](#). GB

1992-2013	Antal vandværksboringer			% vandværksboringer			
	I alt	≥ 0,01 µg/l	≥ 0,1 µg/l	ND	≥ 0,01 µg/l	0,01-0,1 µg/l	≥ 0,1 µg/l
Forbudte stoffer	6186	1451	278	76,5	23,5	19,0	4,5
Regulerede stoffer	6176	433	54	93,0	7,0	6,1	0,9
Godkendte stoffer	3385	21	3	99,4	0,6	0,5	0,1

Tabellen viser fund i grundvand i vandværksboringer på aktive vandværker. Der er kun medtaget borer, hvor der gennem de seneste fem år er gennemført mindst en analyse for pesticider af vand udtaget fra borerne. ND = under detektionsgrænsen, som typisk er under 0,01 mikrogram pr. liter.
Kilde: Tabel 19 i rapporten fra GEUS.

Kortet viser højeste koncentration af pesticider og nedbrydningsprodukter i grundvandet i vandværksboringer for aktive vandværker i perioden 1992-2013 (6.187 borer). Resultaterne er opdelt i borer uden fund (ND er under detektionsgrænsen, typisk 0,01 mikrogram pr. liter), fund af pesticider mellem 0,01 og 0,1 mikrogram pr. liter samt fund, der overstiger kvalitetskravet på 0,1 mikrogram pr. liter.
Kilde: Figur 42 i rapporten fra GEUS.